

5. PODATEK OD GIER HAZARDOWYCH

5.1. Podstawowe założenia

Podatek ten został wprowadzony **ustawą z dnia 9 listopada 2009 r. o grach hazardowych** (ugh) w celu uregulowania rynku jednorękić bandytów, kasyn do pokera i kości, salonów bingo i tym podobnych. Co w tym wszystkim robią podmioty III sektora? Otóż wiele z nich organizuje loterie fantowe w celach charytatywnych. Jest to bardzo efektywna forma zbierania środków, zazwyczaj w ramach działalności odpłatnej. Uczestnicy loterii – pragnący wesprzeć działalność danej organizacji dobroczynnej – kupują losy, zyskując możliwość wygrania fantów. Środki w ten sposób zgromadzone zostają wykorzystane na działalność statutową jednostki. Warto przypomnieć, że działalność tego typu może być prowadzona jedynie w obrębie celów zawartych w statucie i w udppw (patrz „cele wspierane czynnie” – podrozdz. 1.3.2), działań społecznych spółdzielni socjalnej (podrozdz. 1.2.7) lub w ramach działalności gospodarczej, jeżeli jednostka ją prowadzi.

Loterie fantowe mogą organizować wszystkie wymienione tu podmioty, poza stowarzyszeniami zwykłymi i młodzieżowymi klubami sportowymi, które nie mogą prowadzić działalności statutowej odpłatnej ani gospodarczej. To w tych formach bowiem można zorganizować sprzedaż losów.

Podstawą opodatkowania w wypadku loterii fantowych jest suma wpływów uzyskanych od sprzedaży losów, a przy grze w bingo fantowe – wartość minimalna kartonów użytych do gry (art. 73 ust. 1 pkt 1, 6 ugh). Stawką podatku jest w obu przypadkach 10% podanej kwoty (art. 74 pkt 1).

Ewidencję podstaw opodatkowania, obrotu żetonami i kartonami oraz inne rejestry (art. 78 ust. 1 ugh) ustala minister właściwy do spraw finansów publicznych, na podstawie art. 78 ust. 2 tejże ustawy. Obecnie wzory ewidencji określa rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 stycznia 2010 r.

w sprawie dokumentacji prowadzonej przez podmioty prowadzące działalność w zakresie gier hazardowych, zawierające w załącznikach szczegółowe wzorce dokumentacji przychodów i obrotów w różnych rodzajach gier. W odniesieniu do interesujących nas tu rodzajów gier hazardowych tenże akt prawny stanowi, że podmioty zarządzające loterie fantowe lub gry bingo fantowe, w dokumentacji umożliwiającej rozliczenie wyniku finansowego, określają kwoty przychodów ze sprzedaży losów, kartonów do gry lub innych dowodów udziału w grze z podziałem na okresy miesięczne, wartość otrzymanych lub zakupionych nagród oraz wartość wydanych nagród (§ 10).

Z kolei wzory deklaracji podatkowych, do których składania podatnicy – organizatorzy gier hazardowych – są zobligowani na podstawie art. 75 ust. 1 ugh, ustala także minister odpowiedzialny za finanse publiczne, zgodnie z art. 76 tejże ustawy. Aktualnie obowiązuje rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 kwietnia 2017 r. w sprawie wzorów deklaracji podatkowej dla podatku od gier (Dz.U. poz. 853). Deklaracje dla podatku od gier wyróżnia symbol POG.

5.2. Preferencje dla podmiotów ekonomii społecznej

W ustawie brak zwolnień dla jednostek III sektora – muszą one rozliczać podatek tak jak wszystkie inne podmioty wymienione w art. 7 ust. 1 ugh (osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej). Loterie takie muszą być zgłaszane do Urzędu Celnego-Skarbowego, jeśli łączna wartość puli nagród nie przekroczy kwoty bazowej, określonej w art. 70 tejże ustawy. Zgodnie z nim kwota bazowa dla danego roku kalendarzowego jest równa kwocie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego w obwieszczeniu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Głównego Urzędu Statystycznego. Zgłoszenie powinno nastąpić najpóźniej na 30 dni przed rozpoczęciem loterii.

Loterie, w których wartość puli nagród – czyli suma wartości wszystkich fantów, jakie biorący udział w loterii mogą otrzymać w zamian za zakup

losu – przekroczy podaną wyżej kwotę bazową, wymagają zezwolenia naczelnika urzędu celno-skarbowego.

Dla organizacji pożytku publicznego przewidziano tu jedną preferencję – zawartą w art. 7 ust. 1b:

Loterie fantowe oraz gry bingo fantowe, w których wartość puli wygranych jest wyższa od kwoty bazowej, o której mowa w art. 70, oraz nie przekracza piętnastokrotności tej kwoty, mogą być urządzone przez organizację pożytku publicznego po dokonaniu ich zgłoszenia. Zgłoszenia dokonuje się nie później niż 30 dni przed dniem rozpoczęcia tej loterii lub gry. Łączna wartość puli wygranych w loteriach fantowych lub w grze bingo fantowe organizowanych przez organizację pożytku publicznego w oparciu o zgłoszenia, nie może przekroczyć w ciągu roku kalendarzowego trzydziestokrotności kwoty bazowej, o której mowa w art. 70.

Tak więc z organizacji pożytku publicznego zdjęto obowiązek uzyskiwania zezwolenia od naczelnika USC, jeśli łączna wartość puli nagród nie przekroczy piętnastokrotności sumy bazowej co do jednej loterii i trzydziestokrotności kwoty bazowej wszystkich zorganizowanych w danym roku kalendarzowym loterii.

Dotyczy: dowolnego podmiotu III sektora posiadającego status organizacji pożytku publicznego i organizującego loterie i bingo fantowe w ramach działalności odpłatnej lub gospodarczej (nie dotyczy więc stowarzyszeń zwykłych i młodzieżowych klubów sportowych – patrz podrozdz. 5.1).